

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopen petič-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištevno, na katero naj se blagovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Kdo je svobodomiseln?

Češki „Posel z Praby“ piše: „Nemci ponosno o sebi trde, da so oni bojevniki za svobodo in kulturo, da oni bojujejo boj, ki ima ljudstvo pripeljati dalje na pot k enakopravnosti, svobodi in pobratimstvu, ter povsodi poukazujejo na ta svoj kulturni nalog, v katerem so oni „voditelji cele Evrope“. Liberalci v Avstriji, se ve da nemajo te zavesti, ali ima jo Bismark v imenu Nemcev v „rajbu“. Vsi, ki z Nemci ne prisezajo na življenje in smrt proglašajo se za nazadnjake, zaveznike črne armade in fevdalov — na kratko: za neprijatelje in pogubitelje svobode. Zaradi tega je pak posebno narod slovanski tako srečen, ka dobi od Nemcev vselej večji del, nego tréba, ter nam toliko poklonov mečejo na glavo, ka tujina zares misli, kako krasno pri nas cveto nadeje klerikalne, kako pravice fevdalov in privilegije plemstva napredujejo.

Bilo bi res sove nositi v Atene ali kot pravi naš narod, vodo v Veltavo, ko bi hoteli te stare neslanosti na novo zavračati, ko bi hoteli na novo prisezati pri pepeln naših pradedov, ka dosedaj visoko čislamo ideje svobode, ka pri svojej slovanskej zavednosti niti za vlas nijsmo odstopili od namena in cilja vsečlovečanskega, h kateremu vsled prirodnih zakonov koraka človečanstvo — enkrat hitreje, enkrat počasi.

Nemci sicer trde, da tičemo uže popolnem v papežske livreji, ali to je neistina.

Ima li kakov narod zdravi smisel v presojevanji namenov in nevarnostij Rima, je to gotovo narod slovanski ki je takrat, ko je bila vlada papeževa, vsegamogočnost in modrost vseh držav in narodov, ko so si papeži prisvojevali pravo z pomočjo božjo davati kraljem in narodom postave, — pobral rokavico in začel proti nasilstvu zmagovalnemu svoj boj, proti Rimu, ki pomenja v zgodovini našega naroda to, kar v grškej zgodovini boji proti Perzijanom. Toda denes je politična moč Rima zlomljena. Res je, da ima Rim še mnoga prava z minolih dob nad državnim življenjem, a ta prava so trohnjena narodi in države je odstranjujejo, kakor se jim poljubi in Rim mora to prenašati, ter se drugači nemore braniti, nego z anatemo. Politična naloga papežev je ukončana; ona je prestopila uže davno svoj zenit, ter pojema, kot zahajajoče solnce k zapadu, metajoče daleč tam na nebu rudeče žarke. Tako politična moč Rima pred upadkom še jasno sveti, ali vpozoruje se na to, ka nij to več Rim, nego le njegovi privrženci v posameznih deželah, ki imajo v tem boju vodstvo. Ko bi ne bilo Bismarka in njegovega „kulturnega boja“, propala bi še ta politična moč Rima, da, ona bi ne bila dandenes tako velika v tem boju, ker slednji krepi živce in moči; hladno srce v politično moč Rima in neprijateljsko k Bismarku, ki se bori z njim, se navdušuje in vgašujoči čutljeji se probujajo in krepijo. Ko bi zdaj le ne nasledovalo po izgubljenem rimskem

nadzorovanji, gospodstvo one države, ki postaja z vojaškimi bodaki jako sumljivi eksikator svobode. Za takov militarismus se je jako težko navdušiti in to posebno mej davko plačujočim občanstvom, v čegar očeh je klerikalno porobstvo zapustilo ta prospeh, ka nij tako drago, kakor pruski — militarismus.

Ko se pak prehaja k drugim vprašanjem svobode, tu se prikazuje ta nemška svobodomiselnost v prečudnem svitu. Kako postopa proti narodnostim, kako to „najprirojenejše pravo“ o svobodi jezika umi teptati, o tem imamo vsaki dan dosta dokazov. Ali ona se enako obnaša i tam, kjer ne gre o nadvladi narodnostni, nego celo tam, kjer se imajo zadovoljiti posamezne družbene vrste. Pokazalo se je to baš one dni, ko se je pretresavalo delavsko vprašanje. Delavsko društvo dunajsko je zahtevalo, naj bi se načela in prospehi delavcev bolje gojili in pospeševali postavno, nego je bilo to doslej. In kako se mu je odgovorilo? Naj se vlada naprosi, ka bi ustanovila za delavce take zbornice, kakoršne ima trgovinstvo in obrtnija. — Človeku res ne gre v glavo, kako se more razširjati institucija, katera bi se morala od korena preustrojiti. Kako in v čem ima ta delavska zbornica prospešna biti, to je tajnost!

Neovira nas celo nič to razkričeno spojenje s „klerikalci“, ka bi ne rekli odkrito: naš narod ne misli, kako bi učinil slobodo za privilegij le ene vrste prebivalstva, in mej vsemi nemškimi liberalci je bil

Listek.

Prijatelj Lovro.

Pred več leti pozove me neki moj prijatelj, vlastelin, na selo v branje. Rad se odzovem njegovemu pozivu, da se naužijem malo svobode. Ali človek snuje, a bog boguje. Jedva prišedši v njegov dvor opazim, da se nebo silno oblači, kmalu udari dež in ves teden nijsem učakal vedrega neba. Evo nevolje, evo me na selu v večjem škripcu, nego li v mestu! Kaj početi? Gospoda sedé, pušé, pijó vino, pa igrajo tarok, a gospe sedé, pletó, pijó kavo in čevrljajo. Zdivjal bi!

Na srečo dvor mojega pobratima nij stal na samem, bilo je dosti sosedov, i ker je moj prijatelj bil veseljak, ker je njegova gospa bila vrla kuharica, in ker je gorica rodila zlato kapljico, zahajali so sosed čisto v prijateljev dvor, da bi si razveselili srce. Jednega motnega popoldne sešlo se je baš vrlo društvice. Župnik, velik politik; sodec, besen vočar (sadjerejec); sodinja, dobra duša, akoprem nekoliko operne pameti in — neka lepa, črno óka mlada gospa

v črno oblečena, udova sosednega vlastelina, kakor so mi pozneje povedali.

Velečastni gospod župnik začel je na široko razvijati Napoleonove misli, sodec je dokazaval navdušenim glasom, kako mu je rodila hruška, katero je pred dvema letoma cepil; dobra sodinja pripovedala je skozi božanstven posmeh, kako je ves dan perilo gladila; moj pobratim je bobnal s prsti po mizi, a domačica ponujala nam je jelo in pilo brez kraja in konca. Nij li to divna zabava? No mene je vse to malo zanimalo. Bivši za takrat še neoženjen, malo sem maral za Napoleona in za hruške in za vse drugo, kedar so se moje oči namerile na kako lepo žensko glavico. In tako je bilo tudi oni pot. Ves moj pozor osvajala je črna udova. Sedeči na strani kraj okna čitkala je neki stari nemški modni časopis, kakoršnih je obilo po naših hišah. Pristopim k udovi, a ona, zaklopivši časopis, privzdigne polagano glavo.

— Vi čitate milostiva gospa? vprašam nekoliko naivno.

— „Čitam“, odvrne prostodušno, ker baš ne maram mnogo niti za župnikovega Napoleona, niti za sodčeve hruške.

— Na srečo nemore mene, ni jedno ni drugo navdušiti.

— Na srečo?

— Vsikako. Ker iz naše skupne antipatije proti Napoleonu in hruškam mora vsikako postati neka simpatija med nama.

— Vi umujete hitro, gospod! no ne protivim se vašej logiki, ker me more zabavljati. Književnik ste, in ne pišete, koliko je meni znano, gramatike, znali bode torej tudi z žensko govoriti.

— Ko me spominjate mojega roko delstva, gospa, dovolite, da vas vprašam, kaj čitate?

— Humoresko iz lajskega, modnega časopisa.

— A doma?

— Čitam romane, potopise, novele, gospodarske knjige i več tacega.

— Vse nemški?

— Kako pa, nekoliko tudi francoski.

— A hrvatski?

— Skoro nič.

— A vendar ste — Hrvatica!

— Malopridna Hrvatica ste hoteli reči, jelite? In zopet brzo umujete. Ta pot se varate, gospod! Zmerom sem se ponašala

edini demokrat Kronawetter na veliko žalost nemških „svobodomiselnih“ novin enega mnenja in misli s — Čehom Fandrlikom. — Razumevano, ka tem liberalcem splošno glasovalno pravo nij baš po volji; se uvedenjem tega prava bi se propadlo popolnem njihovo postavljenje, a oni bi se objavili pred svetom v celo drugem položaji, nego ga zavzemajo dandenes, ter izvršujejo na podlogi sedanjega volilnega reda, ki priznava volilno pravo samo posameznim izbranim krogom in sicer vsacemu s posebnim merilom. Tu bi bila svobodomiselnost na pravem mestu — svobodomiselnost proti Rimu, ta je, se ve, da mnogo ceneja in za nje tudi prospešnejša in slavnjejša!“

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 7. januarja.

Govorilo se je, da bode na **Dunaji** sedaj zopet nekov shod federalistov, a „Politik“ in „Vaterland“ pišeta, da na to nihče ne misli.

Češki „Pokrok“ pravi v članku: „v prospeh federalistične žurnalistike“, da v tem ogledu nema v celej Avstriji izvemši praško „Politiko“ federalistična stranka nobenega večjega organa v nemškem jeziku, ki bi tudi Nemcem glasal naše pravične zahteve, ki bi neprestano branil in zagovarjal federalističen program, zatorej priporoča Šuselkovo „Reform“ — „Sonu u. Montags Ztg.“ in „Osten“.

Tudi mi Slovenci smo do spoznanja prišli, kako krvavo potreben bi bil posebno za one ljudi pri nas, ki so še iz stare šole, liberalno-naroden časopis v nemškem jeziku. Govorilo se je o tem pač uže, a storilo nič.

V **hrvatskem** saboru se je 4. t. m. ob priliki posvetovanja o prodaji religijskih posestev vnela zopet razpra cerkveno-političnega značaja. Magjaron in Rauchova kretura, korar Vučetić je dejal, da ta prodaja žali pravico cerkve. Makane in Vrbančič sta ga zaslužno izplačala. Prodaja je bila potem z veliko večino sprejeta.

Ker nij Napoleona, je **Magjar** Tisza njegovo rolo prevzel in noveletni govor govoril in razkladal, da so Deakoveci uže tačas, ko so delali nagodbo z Avstrijo temelj položili sedanjí finančni mizeriji. Torej se

mu zdi patrijotična dolžnost, na Ogerskem drug zistem dosežati.

Rumunski časopis „Albina“, ki izhaja v Pešti, dobiva od Mocsonyeye rodovine letne podpore 3000 gld. Ob enem se v tem lista živo razpravlja vprašanje imajo li se Rumuni na Ogerskem poprijeti pasivne opozicije.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se poroča, da hočejo liberalni členi vlade spraviti Ristića v kabinet.

Na **Francoskem** se skušajo poštenje stranke narodne zbornice pred posvetovanjem ustavnih postav zblížati. Dozdaj vspeha še nij bilo videti.

Francosko armado pozivlje list „La Patrie“, naj učini po izgledu Španjske.

Iz **Carigrada** se telegrafuje, da so vsi poslanci interpelovali velicega vezirja zastran prerušenega preiskavanja v podgoriške aféri. Veliki vezir je tedaj telegrafiral v Skader, naj se mu pošljejo vsi sodniški akti.

Dopisi.

Iz **Ljutomera** 3. jan. [Izv. dop.]

Naš deželni poslanec g. dr. Srnc je 26. decembra po obedu v Šrameljnovi gostilnici svojim volilcem polagal račun o svojem delovanji ter zastopanju ljutomerskih Slovencev v graškem deželnem zboru. Obžalovati moramo, ka so g. dr. Srncovi volilci premalo vedeli za njegov prihod. Ker je bil vrh tega tudi slab pot v Ljutomer, zbralo se je bilo le kaci 15 poslušalcev.

Kedor je čital stenografične zapisnike o delovanji g. dr. Srnc v deželnem zboru, mogel je iskreno priznavati vsled razvijanja g. dr. Srncvega delovanja ta dan, da je zastopal naš deželni poslanec Slovence ljutomerske kot poštenjak, kojemu ne manjka niti sposobnosti, niti poštene volje za to. Odločno zavračati se mora taisti, kateri bi trdili, da g. dr. Srnc nij rodoljub z dušo in s telesom, ako se v nekaterih slučajih ne strinja z g. Hermanom, kateri bi katerikrat rad po drugej lestvi speljal v raj Slovence, nego g. dr. Srnc. Oba jednako iskreno želita pomagati Slovincem, da bi se rešili faranov, ter prišli v obljubljeno deželo, toda eden trdi, da je tod, drugi pa, da je drugod boljši

pot skozi puščavo v Kanaan, koder so nekeđaj, pred 1000 leti, pred Karlom velikim, pred Huni in Magjari slobodno kmetovali, nikdar sosedov nadlegovaje, naši pradedi in pod košato in krasno narodno lipo se pogovarjali o svojih županih in narodnih knezih.

S posebno pohvalo smo mu volilci odbravali junaško vedenje tačasno, ko je namreč bilo na vrsti v deželnem zboru narodno pitanje gledé narodnega poduka slovenskega, ko je šlo za realko. Pa tudi v drugih točkah so se njemali volilci s poslancem, le gledé večjih občin, nego so, nijso bili jednacega mnenja volilci in poslanci. G. dr. Srnc je bil namreč za večje, premnogi volilci pak proti njim. Prvi govornik izmej inteligentnih kmetov ljutomerskih je ugovarjal gosp. dr. Srncu, ter bil proti večjim občinam, župan podgrajski Mohorič. On je rekel, da Slovenci še nijsmo zmožni za tako upravo, kakoršno bi zahtevale večje občine, ker smo premalo omikani vsled nekdanjih narodnih šol, po katerih se je le nemškutarilo ter za občno omiko nič storilo (ploskanje se je čulo). G. Mohorič pravi, da še za sedanje male občine slovenskim županom manjše sposobnostij, nikar bi ne še za večje! On pravi, da so se mogli v narodnej šoli le v kakovšnej nemškej oazi (trgu) nekateri Nemci in nemškutarji bolje izobraziti, ker so bile šole le nemškutarske, vsled tega pa bi bili Slovenci prisiljeni, da bi torej nemškutarje (!) volili za župane večjih občin, tega (pravi g. M.) pa nikedar nečemo Slovenci, da bi nas nemškutarji gospodarili še bolj nego do zdaj! G. Mohorič je rekel konečno, ako bi pa Slovenec za večje občine moral imeti za vsako reč pisarja in ta pak je sploh (?) nemškutar, potem pak je pisar župan, ne pa kmet, ki ga je najel, torej pozneje naj bodo večje občine.

Volilci so zaupnico izrekli enoglasno g. dr. Srncu.

Iz **Trsta** 6. jan. [Izv. pop.] Pogostoma čitamo v „Slov. Narodu“ o tem in onem šolskem svetu, kako vsiljujejo „kulturo“ rajha strahu božjega. Tudi meni se potrebno zdi omeniti o šolskem svetu, kateri po paševsko

ženskim srcem, katero je, kakor nam vi učena gospoda dokazujete, prevažniše od našega uma. In ker vemo, da tudi zver svojo duplo, divjak svojo šumo nad vse ljubi, nisem niti jaz pozabila, da me je hrvatska mati rodila.

— Vaše so misli vdo plemenite, milostiva gospa, ali zato vendar ne razumejem —

— da malo hrvatskih knjig čitam, jelite? Povem vam, zakaj. Ne vpišite mi moje odkritosti v greh, znam, da so gospodje vitezi svetega duha jako občutljivi, no nadejam se, da vas moja odkritost nekoliko vsaj umiri. Jaz vam malo hrvatski čitam, ker sem preveč hrvatski čitala. Vam se to čudno zdi, ali je tako. Naš vredni župnik, kakor je velik rodoljub, kupnje vse hrvatske knjige in časopise, ter jih pošilja redovito meni uže od več let. Najrajša čitam pripovedke, ter sem hvala bogu tega silno množico v raznih jezicah pročitala, se vé, da tudi hrvatski. A čitajoč vse te mogoče naše pripovedi, do nevolje sem jih se nasitila. Zakaj, vprašate? Povem vam. Ženska čud je strastna, fantazija bujna, misel živa in brza kakor ptica. A kakšno hrano

podajajo naši novelisti tej nemirnej ptici, katera prhuta od mesta do mesta, katera večne promene željna, nikdar nemiruje. Zmerom eno in isto. Dvoje mladih se zaljubi, ali jima se stavljajo kakove koli vrlo navadne zapreke, katere vrlo navadnim načinom odpravita, pa postaneta, hvala bodi bogu, svoja. Samo časih tade kacemu piscu v glavo, in junak ali junakinja mora se otrovati, probosti, ali še celo umreti od sušice. Večna idila, večna monotonija! Tim se naša strastvena čud ne more zadovoljiti, samo v borbi nam nahaja duša i mir, a fantazija spenja nam se do plamtečih zvezd. No ne razumevajte me krivo; ne očitam našim književnikom, spisujo vam ono, kar v svoji domačiji nahajajo, razmere majhne, neznatne, kakor smo tudi mi majhni. So li pisci krivi, da pri nas nij velikih katastrofov, koji morejo potresti dušo? Ali je piscem mogoče v majhnem okviru na slikati velikanske podobe, ali more v naših okolišnih postati kakov zanimiv junak za roman? To so vprašanja, na katera mi duša, akopram z veliko muko, mora odgovoriti „ne“ in zarad tega ne čitam skoro nikakih hrvatskih knjig.

— Plamenna vaša izgovornost, milostljiva gospa, zanese človeka nehote in skoro bi ga prevarila. Majheni smo žalibog, slava naša ne razlega se po svetu, da, še celo ono, kar smo pošteno zaslužili, odjimiijo našem imenu. Žalostno je to, muka obhaja človeka, prav velite. Ali vendar ne sodim kakor vi. In baš okvir naše malosti, koja steza često smelo dušo in žarko srce, rodi toliko borbe, toliko nasprotja, da dušo silno potresa in povest človeškega srca pri nas je toliko različna, toliko živa, da našim piscem nij treba, nego prepisati jo, pa so napisali najlepši roman. Ali, da vam resnico povem, mnogi naših piscev pišo o naravi, ne motreč naravi, pišo o človeškem srcu, ne poznavaajoč ga.

— To je vse teorija, nasmehne se lepa gospa, a vašim besedam bodem stopram takrat verovala, kadar mi pokažete živ primer, kadar mi pokažete pravega junaka za roman.

— Hočem! gospa! jej odvrnem. Naš razgovor postajal je vedno glasnejši in živahnejši, župnik je pozabil Napoleona in sodec svoje hruške.

— Čujmo! zavikne velečastni gospod

kraljuje nad šolami tržaške okolice. V vsacem kraji cesarstva se menda vendar izberó moške kateri so strokovnjaki v šolstvu, naj bodo uže Nemci, ali Slovani. Le v Trstu je šolski svet za tržaško okolico tako strokovnjašk, da me je sram povedati. Po lanski volitvi smo bili sicer jako srečni, da smo dobili v šolski svet moža, ne le strokovnjaka ampak tudi zvestega Slovana g. dr. Lozarja. Položil je uže temelj za boljši šolstvo v okolici, in si prizadejal, ne le svobodo učiteljev braniti, nego tudi organizirati učni načrt in sklicati učiteljsko konferenco, da bi s tem dosegel namen, ki ga zdrava pamet in pedagogika tirja. A žalibog naši protivniki spoznali so v Lozarju moža, kateri jim je bil kos, torej proč z njim.

Dr. Lozar po laškem pritisku nij bil izvoljen, a izvoljeni so bili sami Lahji za slovensko okolico. V kakošnih rokah so naše šole! Izvoljeni so v odsek Mavroner, dell R'n in Bor. Pascottini. Vsi ti ne umejo našega slovenskega jezika. Kako žalostno je za učitelja, ki pride takim strokovnjakom na kvalifikacijsko sodbo.

Okoličanski šolski svet ne moremo drugači in bolj prilično imenovati, kot zajec in boben, in spominja Preširnovih besedij.

Zakaj nij več dr. Lozar izvoljen, uzrok je glavni in sicer v prvo je strokovnjak v celej Primorski.

Tolažimo se s tem, da se v Trstu jači naprednjaška stranka v pravem pomenu, kakor tudi narodna v okolici in Trstu. Da je to istinito spričujejo nam zadne volitve v trgovinsko zbornico, ko je politično demorodno društvo spravilo vse kandidate razen enega v zbornico, in s tem smemo jako zadovoljni biti.

Iz Hotedersice na Notranjskem 2. januarja. [Izvirni dopis.] Zima je pri nas zdaj strašno huda; snega imamo 6 pedi na ravnem, v gozdih ga imamo še več, tako, da si kmetje ne morejo potrebnih drva pripeljati, ker je pri nas navada, da le po zimi drva vozimo iz gozda. Mraz pritiska tako, da je uže več kmetov prisiljenih, do-

mačega sadnega drevja se lotiti, da so potrebnih drv za kurjavo dobili, stelje za živino tudi uže malokateri ima, uboga živina, in ubogi kmetje! In še živinska kuga nam žuga sem priti iz bližnjega Travega. — Naš živinski zdravnik Janez Leskovec v Ljubljani izučen, se pri živinskih in konjskih boleznih, tako pridno obnaša, da ga morem vsem bližnjim okrajem po Notranjskem priporočiti. Uže večkrat se je pri meni prav dobro obnesel, posebno pri kravah, katere nijso mogle teletiti. Še izvrstnejše je naredil zdaj pri eni moji 4 letni kobili, ker jo je bila tovaršica z ostro brenklo po noči tako razmesarila, da je imela zjutraj 11 palcev dolgo in 3 palce široko rano na desni strani vampa, in za dreto na debelo nij manjkalo, da nij bilo do črev. A ta zdravnik jo je prav lahno na tla vergel in jej rano tako umetno zašil, ter jo potlej z nalašč narejenim pasom povil, da je kobila v 20. dneh popolnem ozdravela.

O volkovih se piše v vašem listu, da se vedno prikazujejo po Dolenjskem in tudi po Notranjskem; k nam ga še v tej zimi nij bilo, čeravno so naši hribi bili vedno njegova domovina. Zna biti se naših pridnih lovcev boji, da ne pride, kajti naši lovci so jih v majhenih letih uže več pobili, posebno se je bil pa en lovec obnesel, ker je z dvocevko iz vsake cevi enega teh kosmatinov ubil, in bi bil še tretjega, kateri je mrtve tovariše iskat prišel, ko bi mu bila puška ogenj dala.

J. K., župan.

Domače stvari.

— (Volitve v obrtnijski oddel.) Kakor brž bodo naši prijatelji po deželi izvedeli, da se legitimačni listi denes ali jutri razdeljujejo, — prosimo nemudoma naj gredo okolo do vsacega v okraji, ki kakov patent, če prav le dva gold. plača, da nam ne bodo nemškutarji tudi v tem oddelku liste polovili, predno mi blizu pridemo. Ta obrtnijski oddelak voli polovico vseh zbornikov, torej je najodločilnejši.

— („Zora“) slovensk lepoznanstveni list, je prišla z mariborsko narodno tiskarno vred v last gosp. Janka Pajka. Od novega leta naprej izhaja v večji (kvart-) obliki in izdajatelj ter urednik g. Pajk obeta vse storiti za zboljšanje lista, ki velja 2 gl. 50 kr. na pol leta in se naroča v Pajkovi tiskarni v Mariboru in ga tedaj priporočamo. Tudi naši starejši pisatelji, čijih pero je uže znano, naj temu listu pomoči ne odrekajo.

— († Matija Doljak). Iz Solkana se nam piše 5. jan: Denes ob 2. popoldne nam je nemila smrtna kosa našega ljubljenskega očeta, g. Matija Doljaka, deželnega poslanca predsednika političnega društva „Soča“ in naše čitalnice itd. pokosila. Obširneje se vam piše po pogrebu. —

— (Iz Mozirja) se nam piše 5. jan. Za župana v okolico mozirsko je voljen kmet Jože Skruba, inteligenčen mož, naroden in naročnik „Slov. Tednika.“ „Zrna do zrna pogaja.“ Uže od leta 1829 nij bilo tukaj toliko snega nego letos. Pregovor pravi „ko je mraz išče zajec mater,“ a letos jo iščeta tudi volk in medved.

— (Bledsko jezero), kot se nam 6. tega meseca poroča, je minulo nedeljo popolnem zamrznilo. Led je letos gladek, kakor steklo in denes na sv. treh kraljev dan se bode uže gotovo napravila na njem kaka veselica. Oiroci so se uže na nedeljo drkali na ledu, ali marsikdo se je v jezeru skopal, toda brez kake nesreče, k večjemu, če se je kedo prehladil. Ako bode mraz dalje trajal, bodo v 3 dneh lahko vozili sè živino po jezeru.

— (Umrlo) je v Ljubljani meseca decembra 1874. leta 89 oseb, in sicer 41 moškega in 48 ženskega spola.

— (Iz Kanala). Te dni je padel neki na bregu Soče stanujoči kovač v mraku v Sočo. Da-li je samovoljno ali po nesreči padel, se ne ve!

— (Iz Gorice) se nam piše: Po naših gorah je tako zamedlò, da nam morajo gorjani teleta v košah na hrbtu nositi. Včeraj sem videl 14 kmetov, vsaki z enim teletom.

izbočivši se za mojim stolom, jaz pak nadaljujem:

— Ne nadejajte se, gospoda moja, da vam bodem pripovedal pravljico, složeno po pravih umetnostih; ne mislite, da bodem pozival v pomoč ostro domišljenost ali bujno fantazijo. Nikakor ne. Kar vam tu pripovedujem je živa in prosta istina. Učil sem se prava in zakone na vseučilišči pražkem. Nekoliko let uže nijsem videl hrvatskega doma, zato odidem l. 186* božičevati v Zagreb. Vse se je tu preobrnilo, slobodniše se tu dihala, srečnejše živelo. Prazniki so mi leteli in odleteli, ne da bi bil opazil kedar in kako. Toliko je tega bilo gledati, poslušati, govoriti. Nij torej čuda, da sem praznoval prek reda. Naposled je bilo vendar treba odkiniti (odtrgati) se od doma, povrtni se na nauke. Podkraj meseca prosinca sredi najhujše zime pripelje me večerni vlak premrlega in ledenega v Prago. Ko se nekoliko razpravim, pohitim mej hrvatsko bračo. Dá bili smo braća, gospoda, bila nas je lepa peščica Hrvatičev v češkej prestolnici, bilo je pravnikov, lečnikov, jezikoslovcev, bilo je sinov od vseh strani hrvatskega roda. Pa da ste nas videli, poslušali. Bila je lepa druga ponosnih, živih mladičev. Bili smo

kakor prst pri prstu, vsi za vsacega, vsaki za vse. Delili smo radost, delili žalost, in radost je bila vedriša, žalost lakša. Nepomagati bratu, bilo je greh, bili smo komunisti mej seboj. A ta živa zadruga iskrenih mladih duš pazila, motrila, poslušala je na vsaki udarec, srca hrvatske matere domovine. Najbolj zaigrana fantazija ne more si stvoriti lepše poezije, nego je živovanje svobodne dijaške občine na vseučilišči. Doživel sem onih let mnogo grenke nevolje, ali nikdar nijsem doživel poetičniše dobe. Hrvatska braća shajali so se vsaki dan v kavani, da čitajo domače novine, ker nij bilo hrvatskega lista, niti hrvatske knjige, koja bi nam utekla. No redovite shode imeli smo vsako soboto. Kakor da vidim sedaj pred seboj to ognjeno četo. V posebni sobi neke praške gostilnice sedeli so veseli, vedri mladeniči hrvatski. Nad mizo drhtala je plinska svetilka, prostirajoč zdaj jasnišo, zdaj slabšo svetlobo nad glavami mladičev. Okolo dolge mize junaki. Veselo je tu bilo in preveselo. Nij to bilo pijančevanje nemških dijakov, tu se nijso oglašale blatne pesme. Tu so se deklamovale pesme, čitali se sestavki, pevalo v čtvero, nazdravljalo po običaji hrvatskem, vse v slogi in ljubavi.

Kanarec pravijo, niti je lep po vnanjem licu, niti grlovit v svojej dedovini na atlantskih otocih, no kedar pride v široki svet, požolti mu perje kakor zlato, odpre se mu grlo v mile pesnice. Tako tudi naša mladež. V svojem domu je mladenič plah, veže ga rod, vežó ga znanci in drugi obziri. Ali kadar zaide mej svet, plane mladič, in razvija se ko cvet, tu ga moreš studirati in prestudirati. A koliko raznoličnih značajev, koliko različnih slik — ali vendar vse samo jedno srce. V tujinstvu je treba učiti razlikost tipov našega naroda, kedar se mu sinovi zbero od vseh strani v jedno kolo. Tu ti izide na svet flegmatična domišljenost Zagorca¹⁾, žive vragolije okretnege Dalmatince, anakreontična nebriga Šijaka²⁾ in epigramatična odločnost Kžajšnika³⁾. Za to so me ti shodi vrlo zanimali. Večkrat sem se povlekel v zakotek ter sem motril to šareno (pisano) kolo. Ali bilo je in prošlo. Razšli smo se v svet, kakor se razido zlati oblaci ne nebu.

¹⁾ Hrvat Kajkavec iz hrvatskega Zagorja.

²⁾ Hrvat s požeškega polja.

³⁾ Hrvat iz vojaške krajine.

Poslano.

Gosp. dopisniku v „Laib. Tagblattu“ od 2. prosenca.

Prosimo jasne se izraziti, ker Vaše nemščine v onem dopisu nikakor ne moremo razumeti, Kamnik, 3. januarja 1874.

Nekateri, katere dopisnik napada.

Tuji.

5. januarja:

Evropa: Neuman iz Gradca.

Pri Slonu: Silber iz Trsta.

Pri Matiči: Mayer iz Dunaja. — Burgstaller iz Trsta.

Pri Zamorel: Jakuzi iz Gradca.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdala zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvih šest zvezkov je že na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — **V Celovci:** J. Leon; E. Liegel. — **V Mariboru:** „Národna tiskarna“. **V Trstu:** F. H. Schimpf. — **V Gorici:** Karel Sohar. — **V Celji:** Karel Sohar. — **V Ptui:** Vil. Blanke. — **V Zagrebu:** Leopold Hartman.

I. zvezek. Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešern ali Prešeren, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čagava bode? sp. J. Ogrinec. — Národni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap. 25 kr.

II. zvezek. Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič. 50 kr.

III. zvezek. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec. 25 kr.

IV. zvezek. Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih národnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. 25 kr.

V. zvezek. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. 50 kr.

VI. zvezek.

Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Čerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. 25 kr.

VII. zvezek.

Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja. Češko spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič. 60 kr.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov. Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizih, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodežu v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Spričevalo št. 76.921. Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij

mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalencia Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 0 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 0 gold., za 235 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Ascher, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Loncei Ludvig Müller, v Mariboru M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in apotekarskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah ukaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 7. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	30	—
1860 drž. posojilo	112	—	—
Akcije národne banke	998	—	—
Kreditne akcijske	126	25	—
London	110	65	—
Napol.	8	91	—
C. k. cekini	5	24	—
Srebro	105	—	—

Z britkim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da se je premila najina hčerka, oziroma naša preljuba, nepozabljiva sestra

Olga Roza Marija,

učenka I. razreda,

danes ob polusedmih zjutraj po kratki hudi bolezni v 8. letu svojega življenja preselila na boljši svet.

Prepeljala se je k sv. Krištofu, kjer bode njeni pogreb v petek 8. januarja ob treh popoldne.

V svojem razumnem, prilju nem in ljubeznivem vedenju si je ta preblaga deklica postavila lep spominek pri vseh, kateri so jo poznali.

V Ljubljani, dne 6. januarja 1875.

Jakob Zabukovec, c. k. računski revident, oče; Elizabeta, mati; Ljudmila, sestra; Ciril, Vladimir, brata. (7)

Mala kavarna

v kadem mestu na deželi, ali pak v kadem trgu se išče v najem. Oglasila sprejema „naznanilna pisarna“ v Ljubljani (Fürstenhof št. 206).

(6—1)

Najbolje sredstvo za ohranjenje in mehkobo usnja na črevlje in konjsko opravo je

Rusko olje na usnje.

To olje ima posebno prijetno dišavo, in sicer se more v škornjih, ki so s tem oljem namazane, celo hoditi v salone brez spodtuke. To olje stori dalje, da ne more skozi usnje vsakovrstni zrak, vročina in moča; ako se od časa do časa usnje napusti s tem oljem, postane kot baržun mehko, nepremočeno in postane dalje posebno elastično. Potenje na nogah ne škoduje potem več tacemu usnju, ki ostane mehko in raztegljivo ter dolgo traja. — Usnje, ki se je mazalo z ruskim oljem se more vsaki čas tudi mazati leštidlom ali lakom, ter se trajajoče lepo sveti. (305—11)

Steklenica po 1 in 2 gld.

V plehastih steklenicah po 5 in 10 funt.

Z svetinjo odlikovan!

Nobenega likavnega črnila več na črevlje!!

C kr. izklj. privil.

za Avstro-Ogersko

Univerz. salonní mastni lak

za gospodske in damske črevlje in konjsko opravo.

Podpisanemu se je končno posrečilo iznajti izvrstni lak za črevlje i. t. d., ki stori mazanje črevljev s črnolom prav nepotrebno. Črevlje se pomažejo samo s čopičem in v nekoliko minutah se oné svetijo temnočrno. Usnju to čisto nič ne škoduje, nego postane nasprotno mehkeje in vlažneje, ter nepremočno.

Steklenice po 1, 2, 3 gold. razpošilja

Tovarna in glavna zaloga

Joh. Gronar-jevi nasledniki

Dunaj, Kohlmarkt Nr. 5,

vis-à-vis Café Daum, na dvorišču v levo.

